

LBRIS

We know
books

PETRE ISPIRESCU

BASME

VOL. 2

EDITURA TEDIT FZH

București

și ridică în el pre ginerele său, Făt-Frumos; iară el, cea dintâi treabă ce făcu fu de a da drumul din robie cumnaților săi și în toată împărăția se făcu bucurie mare. Eram și eu p-acolo, și la masa împărătească:

*Căram mereu la vatră lemne cu frigarea,
Duceam eu la masă glume cu căldarea;*

Pentru care căpătai:

*Un năpăstroc de ciorbă
Ș-o sântă de cociorbă
Pentru cei ce-s lungă vorbă,*

Și încălecai p-o șea și v-o spusei d-voastră așa.
Și mai încălecai p-o lingură scurtă, s-o dai pe la
nasul cui n-ascultă.

Cuprins

Ileana Simziana	5
Broasca țestoasă cea fermecată	38
Lupul cel năzdrăvan și Făt-Frumos	50
Voinicul cel fără de tată	65
Făt-Frumos cu carâta de sticlă	85
Greuceanu	101
Ciobănașul cel isteț sau țurloaiile blendei	118
Luceafărul de ziua și Luceafărul de noapte	135
Împăratul șerpilor	144
Bogdan Viteazul	152
Tăleruș	164
Cotoșman Năzdrăvanu	176
Găinăreasa	192
Băiatul cel bubos și ghiroțul	203
Mogârzea și fiul său	213
Fata de împărat și fiul văduvei	222
Făt-Frumos cu părul de aur	231

Colecția PICCOLINO**Basme**

de Petre Ispirescu

Editura TEDIT FZH

București, 2021

© Toate drepturile pentru această ediție
sunt rezervate Editurii TEDIT FZH.

Orice reproducere parțială
sau totală este interzisă.

Editor: Fănică Alecu-Cocineanu

Grafică și copertă: Ian Gabriel

Tehnoredactor: Ionuț Tolontan

ISBN 978-973-8007-24-0

ILEANA SIMZIANA

A fost odată ca niciodată etc. A fost odată un împărat. Acel împărat mare și puternic bătuse pe toți împărații de prinregiurul lui și-i supusese, încât își întinsese hotarele împărăției sale pe unde a întărcat dracul copiii, și toți împărații cei bătuți erau îndatorați a-i da câte un fiu d-ai săi ca să-i slujească câte zece ani.

La marginea împărăției lui mai era un alt împărat carele, cât a fost tânăr, nu se lăsase să-l bată; când cădea câte un pârjol asupra țării sale, el se făcea luntre și punte și-și scăpa țara de nevoie; iară după ce-ajunse la bătrânețe, se supusese și el împăratului celui mare și tare, fiindcă n-avea încotro. El nu știa cum să facă, cum să dreagă, ca să îplinească voia acelu împărat de a-i trimite pe unul din fiii săi, ca să-i slujească: fiindcă n-avea băieți, ci numai trei fete.

Dintr-aceasta el sta pe gânduri. Grija lui cea mare era ca să nu crează acel împărat că el este zăcaș și se îndărătnicește a-i trimite vreun fiu, din care pricină să vină să-i ia împărăția, iară el cu fetele lui să moară în ticăloșie, în sărăcie și cu rușine.

Văzând fetele pe tată-său tot supărat, se luaseră și ele de gânduri și nu știa ce voie să-i facă ca să-l mai înveselească. Dacă văzură și văzură că nimic nu-i este pe plac, fata cea mai mare își luă inima în dinți și-l întrebă într-o zi la masă că de ce este supărat:

– Au purtarea noastră nu-ți place? îi zise ea. Au supușii măriei tale sunt răi și arțăgoși de-ți pricinuiesc atâta mâhnire? Spune și nouă, tată, cine este vipera aceea care nu-ți dă pace și-ți otrăvește bătrânețele, și ne făgăduim chiar a ne jertfi dacă aceasta va putea să-ți aline oarecum mâhnirile: căci numai tu, tată, ești mângâierea noastră, după cum prea bine știi; iară noi niciodată n-am ieșit din cuvântul tău.

– De asta, așa este; n-am a mă plânge de nimic. Nu mi-ați călcat porunca niciodată. Dară voi, dragele mele, nu puteți să-mi alinați durerea care-mi pătrunde sufletul. Voi sunteți fete și numai un băiat m-ar scoate din nevoia în care mă aflu.

– Eu nu înțeleg, zise fata cea mare, de ce ascunzi de noi izvorul mâhnirilor tale, tată; spune, că eu, iată, sunt gata a-mi da viața pentru tine.

– Ce să știți voi face, dragele mele! De când sunteți pe lumea asta albă, voi ați îmblat cu furca, cu acul, cu războiul; știți toarce, coase, țese. Numai un viteaz mă poate mântui, care să știe să răsucească buzduganul, să mânuiască sabia cu vârtute și să călărească ca un zmeu-paraleu.

– Oricum, tată, spune-ne și nouă, că doară nu s-o face gaură în cer, dacă vom ști și noi ce lucru te amărăște.

Dacă văzu împăratul că-l întetesc fetele cu rugăciunile, zise:

– Iată, copilele mele, de ce sunt tot trist. Voi știți că nimeni nu s-a putut atinge de împărăția mea, cât am fost tânăr, fără să-și capete alageaua și fără să se ducă rușinat de unde a venit. Acum pârdaľnicele de bătrânețe mi-au secat toată vârtutea; brațul meu e slăbănogit, nu mai poate să învârtească paloșul de să se cutremure vrăjmașul. Soimuleanul meu, pentru care p-aci-p-aci era să-mi pierz viața până l-am dobândit, a îmbătrânit și el; este un răpciugos, abia își târâie și el viața de azi pe mâine. Altădată abia mă arătam înaintea vrăjmașului și, să te ții, pârleo! îi sfârâia călcăile dinaintea feții mele; dară azi, ce să vă mai spui? voi știți că m-am supus celui mai mare și mai tare împărat de pe fața pământului. Însă la dânsul este obiceiul ca toți supușii împărăției să-i trimită câte un fiu, să-i slujească zece ani, și eu vă am numai pe voi.

– Mă duc eu, tată, zise fata ce mare, și mă voi sili din toate puterile mele să te mulțumesc.

– Mă tem să nu te întorci fără nicio ispravă. Cine știe ce încurcătură vei face p-acolo, de să nu-i mai dea nimeni de căpătâi, cât hău!

– Tot ce știu, tată, și mă făgăduiesc, este că nu te-oi da de rușine.

– Dacă este așa, pregătește-te și te du.

Când auzi fata că taică-său îi dă voie să meargă, nu mai putea de bucurie. Punea la cale tot pentru drum; și se întorcea numai într-un călcâi, când porunca și așeza lucrurile de călătorie. Își alese calul cel mai de frunte din grajdurile împărătești, hainele cele mai mândre și mai bogate și merinde ca să-i ajungă un an de zile.

După ce tată-său o văzu gata de plecare, îi dete povețele părintești de cum să se poarte, cum să facă ca să nu se descopere că e fată. O învăță tot ce trebuia să știe un viteaz care merge la o așa slujbă înaltă și cum să se ferească de bârfeli și clevete, ca să nu fie urâtă și nebăgată în seamă de ceilalți fii de împărat. Apoi îi zise:

– Pasă cu Dumnezeu, fiica mea, și adu-ți aminte de învățăturile mele.

Fata ieși din curte ca fulgerul; n-o mai ținea pământul de bucurie; într-o clipă nu se mai văzu.

Și dacă n-ar fi stat mai încolo să-și aștepte boierii și carăle cu merinde, acestea s-ar fi pierdut, fiindcă nu puteau să se țină după dânsa.

Împăratul îi ieși pe de altă parte înainte, mai la marginea împărăției, fără să știe ea; așeză îndată un pod de aramă, se făcu un lup și se ascunse sub pod. Când era să treacă fiică-sa, deodată ieși de subt acel pod, cu dinții rânjiți și clănțănind de te lua groaza; se uita drept la dânsa cu niște ochi cari strălucea ca două făclii, și se rezezi la ea ca să o sfâșie. Fata, care înghețase sângele în ea de frică, își pierduse cumpătul și, dacă calul nu făcea o săritură la o parte, lupul înfigea ghearele într-însa; ea o luă la sănătoasa înapoi. Tată-său, care se întorsese înaintea ei, ieși să o întâmpine, și-i zise:

– Nu-ți spuneam eu, fata mea, că nu toate muștele fac miere?

– Așa este, tată, dară eu n-am știut că, ducându-mă să slujesc un împărat, am să mă lupt și cu fiare sălbătice și turbate.

– Daca așa este, zise împăratul, șezi acasă de-ți vezi de fuse și mosoare, și Dumnezeu să aibă milă de mine, ca să nu mă lase a muri rușinat.

Nu trecu mult și se ceru și fata cea mijlocie să se ducă și dânsa; și se lega că ea își va pune toate puterile cum să-și sfârșească cu bine slujba ce lua asupra-și.